

Μετά τινων λεπτῶν συνδιάλεξιν ὁ βασιλεὺς ἀπε-
σφίθη, καὶ πλησιάζας μὲ ὁ πλοίαρχος Κύριος Λάγγεν,
ὁ μετὰ ταῦτα Πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας παρὰ τῇ Ἑλλη-
νικῇ Κυβερνήσει, τὸν ὁποῖον εἶχον γνωρίσει ἄλλοτε,
ἐξουρην ἀπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ μὲ ἠρώτησε κατ'
ἰδίαν περὶ τῶν ἐν Ἀργεὶ συμβάντων· ἀλλὰ πρὸς αὐ-
τὸν, ὡς πρὸς ἀληθῆ φίλον τῆς Ἑλλάδος, ἐθεώρησα ἀ-
νεγκαῖον νὰ ἀνκαλύψω, εἰ καὶ συνεσκιασμένως, τὰ
κατὰ τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ ζητήσω τὴν συνδρομὴν του. Ὡς
ἐμὲ δὲ γαλλιστὶ, ὠνόμασα αὐτὰ ἐπὶ τέλους une
petite action.

— Comment, Monsieur, ἐσύριζε φωνὴ τις βρον-
ταζομένη καὶ στενωπρῶς εἰς τὴν ἀκοήν μου, εἰς
βαθμὸν ὥστε ἀνεσκίρτησα ἐντρομος, vous dites qu'
une action a eu lieu à Argos, et vous oubliez que
vous nous disiez tout à l'heure le con-
traire?

Ἡ φωνὴ αὕτη ἦτο τοῦ κόμητος Σαπόρτα, ὑπασπι-
στοῦ τοῦ βασιλέως, ὅστις, διερχόμενος ἐκεῖθεν, ἤκουσε
ρίνην τὴν τελευταίαν φράσιν μου.

Ὁμολογῶ ὅτι τὸ δῶρον τῆς ἀγγινοίας, ἢ τῆς περὶ
τοὺς λόγους ἐτοιμότητος, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος,
δὲν μ' ἐπαδαφιλεύθη ἀπὸ τὴν φύσιν· αἱ
καὶ ὡς, ἢ σχεδὸν αἰωνίως, ἢ προσφυῆς καὶ εὐρυῆς ἀπό-
κρισις παρουσιάζεται εἰς τὰ χεῖλη μου ἀποῦ παρ' ἐλθῇ
ἡμεῖς τῆς ἀπαντήσεως. Τότε ἀδυνατῶ καὶ ὁδύρο-
μαι ἀλλ' ἡ ἀγγίνοια δὲν ἀποκτᾶται διὰ τῆς ἀδυνα-
μίας.

Φαντάσθητε τὴν ἀπελπισίαν μου! νὰ σταλῶ διὰ νὰ
παρστήσω ὡς οὐτιδανά τὰ ἐν Ἀργεὶ γεγόμενα, καὶ
ἐγὼ νὰ τὰ κενώσω ὅλα κατὰ μῆκος καὶ πλάτος!

Ἐτυχῶς ὁ μικρὸς οἰκίσκος τοῦ ἐγκεφάλου μου ἐν ᾧ
ἐμφυτεύει ἡ ἀγγίνοια, δὲν ἠσθάνθη τότε τὰ συνήθη
τῆς δυστοκίας συμπτώματα· ἐν στοιχείῳ τοῦ ἀλφει-
οῦ, τὸ ψ. μὲ ἔσωσε.

— Ποίαν συμπλοκὴν λέγετε; ἠρώτησα μὲ ἔθος
ἐπιτελευτῶν ἐπὶ τὸ ἀπορώτερον δὲν ὠμίλουν περὶ
συμπλοκῆς (action), ἀλλ' ἔλεγα ὅτι μικρὰ καὶ
ἀσθενὴ προσοχὴ εἶναι ἡ φατρία τοῦ Κωλοκοτρόνου.
(c'est une petite faction.)

— Enchanté, Monsieur, enchanté! Καὶ μ' ἐ-
χάρησε θωπευτικώτατα ὁ ἀγαθὸς κόμης, καὶ παρ' ὁ-
λόν νὰ μὲ φιλήσῃ.

Ὁ Κωλοκοτρόνης ἦτο, διὰ νὰ εἶπω φραγκικώτερον,
ὁ πνευαλίων τῶν Βαυαρῶν.

Ἡ Ἀντιβασίλεις, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστο-
λῆς, ἐνόμισε περιττὸν νὰ μὲ ζητήσῃ πολλάς πληρο-
φορίας· μ' ἐπρότρεψε μόνον νὰ μείνω μετ' αὐτῆς.
Ἀλλ' ἐγὼ, καταφλεγόμενος ἀπὸ θερμὴν ἀνυπομονη-
αῖς, διὰ νὰ ἐπανέλθω τὸ ταχύτερον καὶ διακηρύξω
εἰς Ναύπλιον ὅτι ἶδον τὸν βασιλέα καὶ συνωμίλησα
μετ' αὐτοῦ, ἐπροφασίσθην ὅτι ἤμην διατεταγμένος νὰ
ἐπιστρέψω. Λαβὼν τότε ἀπάντησιν ἐγγράφον, ἀπεχαι-
ρέτισα καὶ τοὺς Ἀντιβασίλεις, καὶ τοὺς πρέσβεις, καὶ
τοὺς νέους γνωρίμους μου, καὶ τὰς ὀρχίς καὶ φιλομει-
δαῖς θυγατέρας τοῦ κόμητος Ἀρμενσπέργου, καὶ πλήρης

ἐλπίδων καὶ χαρᾶς ἐπέβην εἰς τὸ πλοιάριόν μου, καὶ
συγκωπηλατῶν ἐβόησα εἰς Ναύπλιον.

Ἦτο τότε μεσονύκτιον, καὶ αἱ πύλαι τοῦ φρου-
ρίου ἦσαν κλεισταί· ἀλλὰ μόλις ἐπέδειξα τὴν βασι-
λικὴν διαταγὴν, καὶ αἱ πύλαι ἠνεφύθησαν, καὶ ἐγὼ
εἰσέβην ἐν θριάμβῳ.

Ἐξόπνισα ἀμέσως καὶ κυβερνήτας καὶ ὑπουργούς,
οἵτινες ἐκοιμῶντο βαθέως ὡς ἐμελλόν νὰ κοιμηθῶσι
μετὰ ταῦτα καὶ αἱ ἐλπίδες μας, καὶ . . .

N. Δ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ,

Δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν Ἀμάλθειαν
καὶ εἰς τὴν Ἀθηναίαν τὸ 1851

ὑπὸ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ Θ. ΞΕΝΟΥ.

Ἐν Λονδίῳ. 1851. Τιμ. σελ. 15.

Ἡ ἐν Λονδίῳ Παγκόσμιος Ἐκθεσις ὑπῆρξεν ἀναν-
τιρρήτως τὸ ἀξιολογώτερον γεγονός τῶν τελευταίων
τούτων χρόνων, οὐχὶ τὸσο διὰ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἐ-
πιχειρήματος ἢ τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγωγὴν τῶν ἀρι-
στοτεχνιμάτων τῆς τέχνης τῶν δύο ἡμισφαιρίων, ὅσο
διὰ τὴν συγκρότησιν αὐτῆς ἐν μέσῳ τοῦ κραταιότε-
ρου καὶ πλουσιωτέρου τῆς Εὐρώπης ἔθνους, ὡς συμ-
βόλου εἰρήνης καὶ ἀρμονίας τῶν ἔθνων, ὅπως λέγει
καὶ ὁ εὐφυὴς συγγραφεὺς (σελ. 7.) οὐπὼς ἀναγγέλλομεν
ἀνωτέρω τὸ πῶνμα.

Περὶ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἔγραψε πολλάκις ὁ τύ-
πος τῆς Ἑλλάδος ὅ τε πολιτικὸς καὶ ὁ φιλολογικὸς·
ἀλλ' αἱ περιγραφαὶ ἦσαν ἐξ ἀνάγκης σύντομοι, ἐνίοτε
δὲ καὶ ἐπιτόλαιοι, χορηγεῖσθαι μὲν πρὸς τὸν ἀναγνώ-
στην ἀμυδράν τινα ἰδέαν τοῦ μεγαλοεργήματος, μι-
κράν δὲ καὶ ἀτελεῖ παρίξουσι τὴν πληροφορίαν πρὸς
τοὺς περὶ τὰς τέχνας ἀσχολουμένους.

Ἀλλ' ὁ Κ. Στέφανος Θ. Ξένος, νέος Ἕλλην διατρί-
βων ἐν Ἀγγλίᾳ, φέρων ὄνομα ἀσπαστὸν παρ' ἡμῖν
διὰ τε τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ θεοῦ Ἑμμανουὴλ τὰς
ὑπὲρ πατρίδος θυσίας καὶ ὑπηρεσίας, ἐννοήσας τὴν ἑλ-
λειψὴν ταύτην, καὶ καθαρὸν σκοπὸν προτιθεὶς, ὡς
λέγει ἐν τῇ ἀγγελίᾳ αὐτοῦ, τὸ ἐθνικὸν ὄφελος, ἀ-
νέλαβε τὸ δυσχερὲς τῶντι ἔργον τῆς λεπτομεροῦς
περιγραφῆς καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλα συγκρίσεως τῶν
ἐκτεθέντων κατὰ τὴν ἀληθῶς οἰκουμένην ἐκείνην
σύνοδον, ὃ καὶ ἔφερεν εἰς πέρας ἐπιτυχῶς ἐκδοὺς τό-
μον ὀγκώδη εἰς τέταρτον.

Πρὸς αὐτὸν ὁμῶς ἐπιθυμοῦντα πρὸ πάντων τὴν
ὠφέλειαν τῶν βιομηχανῶν ὁμογενῶν, δὲν ἤρκει μόνον

ἡ περιγραφή ὅσα ἐξηκριβωμένη καὶ ἂν ἦτο· ἡσθάνετο ὅτι αὐτὴ ἀδυνατεῖ νὰ μεταδώσῃ τὰς εἰδήσεις ὧν ἀντιλαμβανόμεθα διὰ μόνης τῆς ὁράσεως, καί, ὡς ὁ δραματογράφος ὅστις, ὅπως καταστήσῃ καταλληλότερον τὸ ἔργον τῆς φαντασίας αὐτοῦ, ὑποδοιᾷ τὴν ἀντίληψιν διὰ τῆς ἐπὶ τῆς σκηνῆς παραστάσεως, προσέθηκε τὴν γραφίδα πρὸς τὴν ἐξιστόρησιν, προσθεῖς οὕτω πρὸς τὸ δυσχερὲς καὶ τὸ πολυδάπανον. Ἡ Πηγὴ κόσμιος ἔκθεσις τοῦ Κ. Ξένου περιέχει 400 περίπου εἰκόνας.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἤρκεσεν εἰς τὴν φιλογένειαν τοῦ συγγραφέως. Γνωρίζων τὴν πτωχείαν τῆς ἰδίας πατοίδος, καὶ ἐννοῶν ὅτι δυσκόλως οἱ ἀποζώντες ἐκ τοῦ εὐτελοῦς προϊόντος τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἠθελον δαπανῆσαι ἵν' ἀποκτήσωσι τὸ σύγγραμμα, δὲν ἐδίστασε νὰ ἐπαυξήσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ εὐεργετήματος, ἀφιερῶσας πεντακόσια δραχμὰς ἀντίτυπα εἰς τὰ δημοτικὰ Σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς ἐργοστασιάρχας αὐτῆς.

Περὶ δὲ τῆς συγγραφῆς αὐτῆς λέγομεν ὅτι αἱ περιγραφαὶ εἰσὶν ἀκριβεῖς, ἡ διήγησις ἀφελής, καὶ ἡ μοδία πολλάκις ἢ ἄλλως δύσκολος μεταφράσις τῶν πρωτοτύπων ὄρων. Παρὰ τὸν ἐνθερμον πατριωτισμὸν ὁ συγγραφεὺς ἔχει καὶ φαντασίαν ἐνθερμον, καὶ μάρτυς τὸ περὶ τῶν προϊόντων τῆς Ἑλλάδος Κεφάλαιον. Τὸ κατ' ἡμᾶς, ἐκτιμῶμεν τὰς περὶ τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανίας συμβουλὰς, καὶ συμμεριζόμεθα ἐσθ' ὅπου αὐτῶν. Ἀλλ' ὡς εἶπομεν καὶ ἄλλοτε ὁμιλοῦντες περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς βιομηχανίας (Φυλλάδ. ΜΔ'), αἱ τέχναι ἀκημάζουσιν ὑπὸ μόνην τὴν σκιάν τῶν κοινωνικῶν ἀνισοτήτων· διότι πρὸς τοῦτο ἀνάγκη καὶ πλούτου, καὶ βραχιόνων, καί, ὡς δὲν ἀγνοεῖ ὁ συγγραφεὺς, ἡ πατρίς ἡμῶν στερεῖται δυστυχῶς ἀμφοτέρων.

Ἐν τῇ ἀμαρτημᾷ εὐρίσκουμεν ἐν τῷ ἀξιολόγῳ τούτῳ πονήματα, τὴν περὶ τὴν καλλιέπειαν ὀλιγορίαν· καὶ ὁμῶς τὸ κάλλος συσκιάζεται συνήθως καὶ ταπεινύεται ὑπὸ ἐνδομα ἀτημελὲς, ξενοπρεπὲς καὶ χαῦνον. Ὁ συγγραφεὺς, οὐχὶ μόνον δρέπεται ἀφθόνως τῶν ξένων γλωσσῶν τὰς φράσεις, ἀλλὰ καὶ κλίσιν ἔχει πολλὴν πρὸς τὸ δημιουργεῖν λέξεις, πολλάκις μάλιστα ἀνευ ἀνάγκης. Οὕτω λέγει *συνεκλιματίσθησαν*, καὶ *ἀντελύπηται*, καὶ *βορβορότερα βάρκθρα*, καὶ *φρικουρηγήματα*, καὶ *ἀπεκαρδιώθη*, καὶ *παχναῖον φῶς*, καὶ μάρτυς τῆς *διαμελετικῆς* ἐκείνης θέσεως, καὶ ἄλλα, εἰς αὐτὴν προσθετέον, καὶ τὸ *σφέλιτα*, καὶ τὸ *σίσεραι*, καὶ τὸ *ἡμερούσια* συνεχῶς ἐπαναλαμβάνόμενα, ἀντὶ τοῦ *σφέλα*, *σιούραι*, καὶ *ἡμερήσιαι*, καὶ τὸ *ἄρθρα* ἀντὶ τοῦ *εἶδη*, καὶ τὸ *ὕφεν* τῶν περιεχομένων, καὶ τὸ *ἐπεχειρίσθην* ὑπὲρ τῶν *δυνάμεών μου*. Δημιουργίαν λέξεων δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπωμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς εἰμὴ ὅσκις οἱ θεσσαυροὶ τῆς προγονικῆς ἡμῶν γλώσσης δὲν ἐπαρκῶσιν εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν νέων ἰδεῶν. Ἀλλὰ καὶ τότε τὸ ἔργον δεῖται καὶ πολλῆς προσοχῆς, καὶ πολλῆς κρίσεως.

Καὶ ὁμῶς ἡ ἑλλειψὶς αὕτη κατ' οὐδὲν ἐλαττοῖ τὴν ἀξίαν τῆς προθέσεως τοῦ συγγραφέως καὶ τῆς συγγραφῆς αὐτῆς. Ἡ ἐπιτυχίς ὡς πρὸς τὸ πρᾶγμα-

τικὸν εἶναι πλήρης, καὶ πληρεστέρα ἢ ἐπιδοκιμασίᾳ τῶν ὁμογενῶν. Εἴθ' ἐξακολουθήσοι συναρμυζὼν τὰς κερδῶν μετὰ τοῦ λογίου Ἑρμοῦ!

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.

—ο—

Ἀρ' οὗ αἰ ἐν Σελ. 258-259. ὀλίγαι λέξεις περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀκρόπολιν ἀνασκαφῶν εἶχον ἐκτυπωθῆ, ἰδομεν ὅτι εἰς τῶν μετὰ πολλῆς ἀκριθείας καὶ ἀξιοπείρου ἐπιστάσις ἐκδόντων τὸ δεύτερον φυλλάδιον τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ Ψωμᾶ εὐρεθεισῶν ἐπιγραφῶν, ὁ Κ. Εὐστρατιάδης, ἐπραγματεύθη ἐν παραρτήματι τοῦ περιέχοντος αὐτῆς φυλλάδιου σπουδαίως τὸ ἀνταίμακτον τοῦτο, καὶ τὴν αὐτὴν ἐπὶ Ῥοιμπτάλκᾳ ἐπιγραφὴν ἀναφέρειν, τὸ αὐτὸ περίπου περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς κλίμακος ἐξάγει συμπέρασμα. Προσθέτει δὲ καὶ ἀξίαν λόγου τινὰ παρατήρησιν ὡς πρὸς τὴν τοῦ τοίχου οἰκοδομήν, ἀναφέρον τὴν ὑπ' ἀρ. 521 τοῦ Θεσσαυροῦ τοῦ Βουκίου ἐπιγραφὴν, κατ' ἣν Σεπτίμιος, τῆς Μαρκελλείνης ἀφίρωσεν ἐκ τῶν ἰδίων τοὺς πυλῶνας τῇ πόλει. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη φαίνεται οὕτως, καὶ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Βουκίου, οὐχὶ ἀρχαιότερα τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου. Καὶ ἡ μὲν ἑκφρασις τοῦ πυλῶνα μὲν φαίνεται ὀλίγον ἐφρμολογούμενη εἰς τὴν μικρὰν ἀνευρεθεῖσαν θυρίδα. Ἀλλ' εὐρίσκουμεν πιθανωτάτην τὴν γνώμην τοῦ Κ. Εὐστρατιάδου, ὅτι οἱ πυλῶνες οὗτοι, ὅπου δῆποτε καὶ ἂν ἔκειντο, (ἴσως ἐξακολουθοῦσα ἡ ἀνασκαφὴ τοῖς ἀνακαλύψῃ ἀκόμη), καὶ συγχρόνως εὐρεθεῖς τοῖχος καὶ ἡ θυρίς, κατεσκευάσθησαν ἐπὶ Οὐαλεριανοῦ (253-259 Μ. Χ.), ὅτε τὴν Ἀθηναίων ἀπὸ τὰς εἰσοδὰς τῶν Γότθων ἐπαπειλούμενοι, πρῶτον ἤδη ἀπὸ Σύλλα, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ζώσιμος (I, 20, τὰ τῆς πόλεως τείχη οἰκωδόμησαν.

Ὡς τελευταῖον ἀποτέλεσμα ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε παρατηρήσεων καὶ σκέψεων παραδεχόμεθα μέχρι νεωτέρας ἀποδείξεως, ὅτι ἀναβάθρα καὶ τοῖχος εἰσὶν ἔργα οὐχὶ Ἑλληνικὰ, οὐδὲ ἔργα σύγχρονα, ἀλλ' ὁ μὲν τοῖχος τῶν χρόνων τοῦ Οὐαλεριανοῦ, ἡ δὲ ἀναβάθρα τῶν τοῦ Ἀύγουστου. Πιστεύομεν δὲ μάλιστα ἤδη ὅτι ὁ Ἀγρίππας ἐδωρήσατο αὐτὴν εἰς τὰς Ἀθήνας, δι' ἧς καὶ τῷ ἀνηγέρθη παρ' αὐτὴν τὸ μέγα ἐκεῖνο μέγα τοῦδε σωζόμενον βᾶθρον, τὸ εἰς ὄνομά του ἐπιγεγραμμένον.

ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ.

—ο—

Ἐν τῶν μελῶν τοῦ σώματος τὸ πρῶτον μὲν οὐ ἐκράζει. Πλὴν τούτου τρυφερὰ μερὶς πολλάκις βλαπτομένη. Παράγει, φεῦ! τὸ δεύτερον κοῦ ὅλους μᾶς τρομάζει. Καὶ οἱ αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος εἰς κτήνος καταδίνει. Ἄν παραπλεύσῃς βέβαια τὴν ἀπειρον ἄσιν, ὅτι ἀνακαλύψῃς τὸ ὅλον μὲν οὐ, ἰδὼν τὴν παρλίαν. Πλὴν, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τὴν σήμερον δὲν φέρει. Εἰμὴ τι ζῶν ἀπ' αὐτοῦ παράγωγον ἐν μέρει.

—(ο)—